

**Академија техничко-уметничких струковних
студија Београд
Одсек Висока школа електротехнике и
рачунарства**

**Студијски програм:
Еколошки инжењеринг**

**Предмет:
Еколошка регулатива**

Предавање: Еколошка политика у Србији Први део

др Бобан Цветановић

Актери еколошке политике у Србији

Према Закону о заштити животне средине то су:

- а) Република;
- б) Аутономна Покрајина;
- в) јединица локалне самоуправе;
- г) предузећа, друга домаћа и страна правна лица и предузетници који у обављању привредне и друге делатности, користе природне вредности, угрожавају или загађују животну средину;
- д) научне и стручне организације и друге јавне службе;
- ђ) грађани, групе грађана, њихова удружења, професионалне или друге организације.

Један од кључних актера у креирању
еколошке политике у нашој земљи је
Министарство задужено за еколошка питања.

Развој Министарства за заштиту животне средине у Србији у 21.веку

- 2001. године успостављено Министарство здравља и заштите животне околине (са унутрашњом јединицом Управа за заштиту животне околине). Трајало до 2002.г.
- наследило га је Министарство за заштиту природних богатстава и животну средину 2002-2004. (са унутрашњом јединицом Управа за шуме)
- у следећој Влади овом Министарству придружен је и сектор науке – Министарство за науку и заштиту животне средине 2004-2007. (са унутрашњим јединицама: Управа за заштиту животне средине и Агенција за заштиту животне средине);

- у наредној Влади која је опстала само годину дана, Министарство је функционисало без придруженог сектора – Министарство за заштиту животне средине 2007-2008. (са унутрашњом јединицом Агенција за заштиту животне средине);
- потом је Министарству животне средине додато просторно планирање – Министарство животне средине и просторног планирања 2008-2012. (са унутрашњом јединицом Агенција за заштиту животне средине)

- у наредној Влади просторно планирање било замењено енергетиком – Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине 2012-2014.
- у Влади која је формирана 2014. године постојало је Министарство пољопривреде и заштите животне средине,
- у актуелној Влади постоји као засебно Министарство за заштиту животне средине.

Поред надлежног Министарства, у креирању и спровођењу еколошке политике **учествују и инспекцијски органи, јавне службе, као и друге институције из сектора државне управе.**

Комплексност еколошке политике и њена повезаност са другим јавним политикама указује на то да се **овом облашћу бави велики број државних актера као што су разна министарства** (урбанизам и просторно планирање; пољопривреда, шумарство и водопривреда; рударство и енергетика; здравство; одбрана, унутрашњи и спољни послови).

Већина поменутих министарстава има **секторе, односно одељења која се баве појединим аспектима животне средине** (од 2001. године, Министарство здравља врши контролу над санитарним прописима који се односе на заштиту животне средине; Управа за заштиту биља као и Управа за шуме налазе се у оквиру Министарства пољопривреде; Министарство рударства и енергетике надлежно је за енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије).

Значајну улогу имају и агенције подређене Министарству међу којима треба издвојити **Агенцију за заштиту животне средине Републике Србије**, која обавља послове у вези са:
„прикупљањем и обједињавањем података о животној средини, њиховом обрадом и израдом извештаја о стању животне средине и спровођењу политике заштите животне средине, као и сарадњу са Европском агенцијом за животну средину (ЕЕА)“.

Агенција је основана 2003. године.

На локалном нивоу, постоје секретаријати за заштиту животне средине, који имају одговорност за: заштиту ваздуха, заштиту од буке, управљање комуналним отпадом, урбанистичко планирање, грађевинске дозволе за мале објекте, као и стратешку процену утицаја пројеката на животну средину и издавање интегрисаних дозвола из своје надлежности“.

Учешће **привредних субјеката** као актера еколошке политике зависи од више чинилаца као што су: карактер пословања и врста привредне делатности, права и обавезе које предузећа добијају на основу прописа у области животне средине.

Као актери еколошке политике, **организације цивилног друштва имају улогу посредника између грађана и институција.** Најважнија улога организација цивилног друштва у домену еколошке политике јесте могућност да поменуте организације учествују у поступку **креирања еколошких прописа.**

Принцип учешћа грађана подразумева да они којих се одлуке тичу имају право и да буду **укључени у процес доношења одлука.**

Међутим, и за учешће грађана важи што и за еколошке организације – **њихов утицај на креирање еколошке политике је занемарљив.**

Кључни акти из области заштите животне средине

- Закон о заштити животне средине,
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине,
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину и
- Закон о процени утицаја на животну средину.

Ови закони усклађени су са следећим европским
еколошким прописима:

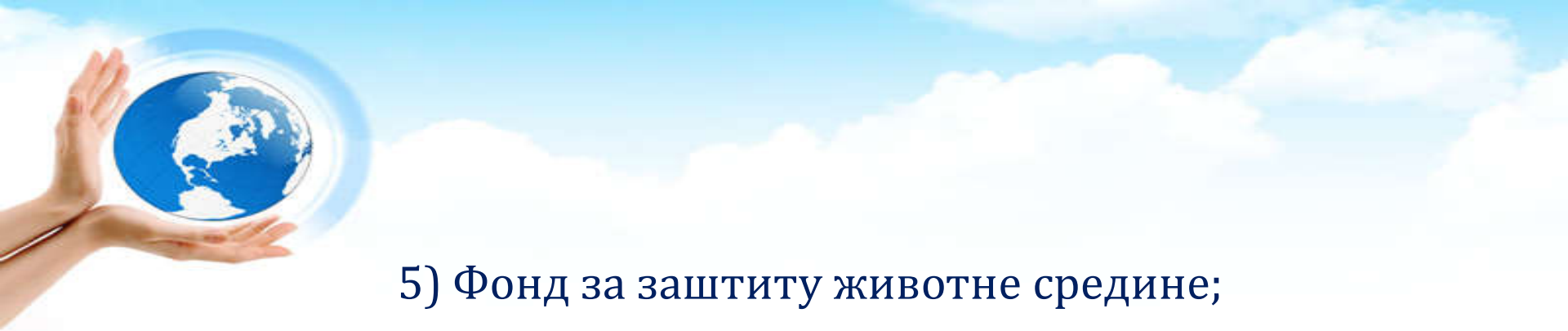
**Директива о процени утицаја на животну средину,
Директива о стратешкој процени утицаја,
Директива о интегрисаном спречавању и контроли
загађења.**

Економски инструменти Закона о зжс

Закон о заштити животне средине предвиђа неколико врста економских инструмената:

- 1) накнада за коришћење природних вредности;
- 2) накнада за загађење животне средине
- 3) повраћај, ослобађање или смањење накнаде за загађивање животне средине;
- 4) накнада за заштиту и унапређивање животне средине

5) Фонд за заштиту животне средине;

6) Остале економске подстицајне мере

Европска еколошка политика обухвата: **хоризонтално законодавство** (**процена утицаја на животну средину, стратешка процена утицаја, приступ информацијама и учешће јавности**) и **секторско законодавство** (**управљање отпадом, квалитет ваздуха и климатске промене, заштита природе и биодиверзитета, генетички модификовани организми, заштита и управљање водама, заштита природе и биодиверзитета, контрола индустријског загађења и управљање ризиком, хемикалије, бука**).